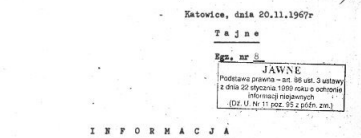


Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/archiwa/pion-archiwalny-ipn/centrala/przykladowe/31644,Materiały-Głównego-Inspektora-Ochrony-Przemysłu-dotyczące-ochrony-obiektów-gos.html>
27.02.2026, 00:18



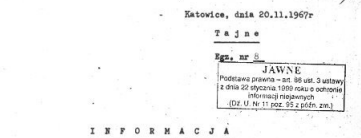
INFORMACJA

dot. ochrony gospodarki narodowej przez straty urobioną.

Na przestrzeni lat 1966/67 zaobserwowano wzmożoną penetrację zakładów kruszowych woj. katowickiego przez firmy państw kapitalistycznych.

W pierwszej połowie 1967 r. zanotowano wzmożony napływ różnego rodzaju korespondencji i ankiet, adresowane przeważnie na nazwiska dyrektorów. W ankietach i pismach prosi się o wypełnienie załączonych dokumentów i przesłanie ich na adres nadawcy. Ankiety te zawierają pytania dot. wielkości i asortymentu produkcji, ilości zatrudnionych, źródła zaopatrzenia i rynków zbytu. Korespondencja taka wpływała do hut: "Floriańska", "Ferrum", "Cedzier", "Bierut", "Batory", "Labędy", "Bucza", ZM "Labędy" i szeregu innych zakładów. Z ujawnień w ten sposób firm wymienić można: firmę dr Klupp z Austrii, Instytut dla analizy rynku wchodzącego SA Hamburg, "Export-Merk" - NRP, Compagnie Vale de Rio Duce - Brazylia oraz firmę "Castillon" - Szwajcaria.

Oprócz formy ankietowej obserwuje się również zainteresowanie naszym przemysłem przez osoby przyjeżdżające z państw kapitalistycznych. W marcu br. ob. angielski Corvia uzyskał ze ZSRS w Katowicach kompletny bilans wyrobów hutniczych na 1967 r. Przechwytywał w dniach 1-4.10.1967. 2-osobowa grupa specjalistów górniczych z NRP na zaproszenie GIS posiadała dwa zestawy pytań 4-10 i 8-mio stronową dot. naszego przemysłu górniczego. Podobny wypadek miał miejsce z delegacją japońską, która przedłożyła pytania w sprawie warunków geologicznych, atmosferycznych, transportowych, zasobów węgla oraz planów rozwojowych do wypełnienia. Delegacja ta przebywała w Polsce w sprawie podpisania wieloletniej umowy na eksport naszego węgla do Japonii.



INFORMACJA

dot. ochrony gospodarki narodowej przez straty urobioną.

Na przestrzeni lat 1966/67 zaobserwowano wzmożoną penetrację zakładów kruszowych woj. katowickiego przez firmy państw kapitalistycznych.

W pierwszej połowie 1967 r. zanotowano wzmożony napływ różnego rodzaju korespondencji i ankiet, adresowane przeważnie na nazwiska dyrektorów. W ankietach i pismach prosi się o wypełnienie załączonych dokumentów i przesłanie ich na adres nadawcy. Ankiety te zawierają pytania dot. wielkości i asortymentu produkcji, ilości zatrudnionych, źródła zaopatrzenia i rynków zbytu. Korespondencja taka wpływała do hut: "Floriańska", "Ferrum", "Cedzier", "Bierut", "Batory", "Labędy", "Bucza", ZM "Labędy" i szeregu innych zakładów. Z ujawnień w ten sposób firm wymienić można: firmę dr Klupp z Austrii, Instytut dla analizy rynku wchodzącego SA Hamburg, "Export-Merk" - NRP, Compagnie Vale de Rio Duce - Brazylia oraz firmę "Castillon" - Szwajcaria.

Oprócz formy ankietowej obserwuje się również zainteresowanie naszym przemysłem przez osoby przyjeżdżające z państw kapitalistycznych. W marcu br. ob. angielski Corvia uzyskał ze ZSRS w Katowicach kompletny bilans wyrobów hutniczych na 1967 r. Przechwytywał w dniach 1-4.10.1967. 2-osobowa grupa specjalistów górniczych z NRP na zaproszenie GIS posiadała dwa zestawy pytań 4-10 i 8-mio stronową dot. naszego przemysłu górniczego. Podobny wypadek miał miejsce z delegacją japońską, która przedłożyła pytania w sprawie warunków geologicznych, atmosferycznych, transportowych, zasobów węgla oraz planów rozwojowych do wypełnienia. Delegacja ta przebywała w Polsce w sprawie podpisania wieloletniej umowy na eksport naszego węgla do Japonii.

Główny Instytut Górniczy w Katowicach prowadzi od szeregu lat prace badawcze nad pierwiastkami śladowymi. Na podstawie tych stwierdzeń szereg ujemnych zjawisk, m.in. posiadany informacja, że badaniemi tymi zainteresowany jest wywiad zachodnioeuropejski. Dodatkowo należy, że jeden z członków Zespołu Badawczego odwołał powrotem do kraju z wyjazdu służbowego do Austrii.

W bieżącym roku Służba Bezpieczeństwa prowadziła wywiady 9 wypadków noszących cechy umyślnego działania. W analogicznym okresie ob. roku S.B. prowadziła wywiady w 10 wypadkach. Liczba wypadków o charakterze umyślnego działania systematycznie się zmniejsza.

W świetle omówionych faktów trzeba stwierdzić, że obiekty kruszowe gospodarki narodowej naszego województwa są narażone na różnego rodzaju formy wrogiej i szkodliwej działalności.

Oceniają bezpieczeństwo obiektów kruszowych, które zapewniły na strat urobioną należy stwierdzić, że na odcinku tym istnieje szereg braków i nieprawidłowości, powodujących małą skuteczność ochrony mienia społecznego.

Podstawową nieprawidłowością zaobserwowaną w pracy operacyjnej i bardzo często podkreślaną przez dyrekcje zakładów w straty przemysłowej, to jej skład osobowy nie odpowiadający celowi i założeń jakie przed nią postawiono.

Organizacyjne i placowe ustalenie straty przemysłowej powoduje, że w większości zatrudnia się w niej ludzi nie w pełni sprawnych fizycznie, jak również o niemożliwym poziomie merytorycznym. Są to ludzie o niepełnym wykształceniu, słabi fizycznie, a często emeryci. Wp. w zakładach podległych Wydziałowi Hutnictwa Katowice i Śląsk około 70 % pracowników to ludzie w wieku 55-65 lat, a 5 % powyżej 65 roku życia, co w połączeniu z około 20 % wolnych etatów stwarza dostateczny obraz o zdolności straty przemysłowej w tym zakresie i możliwościach realizowania postawionych przed nią zadań.

Widoczne jest, że główną przyczyną tego stanu są zbyt niskie stawki placowe, stąd brak chętnych do pracy, data płynność i to tak na stanowiskach wartowniczych, jak również kierowniczych. Wp. w hutach: "Pokoń", "Cedzierzyński", "Bucza", "Karsawa" i "Kruszowa" w krótkim czasie komendantki natężyli się 4-5 krotkrotnie.

Główny Instytut Górniczy w Katowicach prowadzi od szeregu lat prace badawcze nad pierwiastkami śladowymi. Na podstawie tych stwierdzeń szereg ujemnych zjawisk, m.in. posiadany informacja, że badaniemi tymi zainteresowany jest wywiad zachodnioeuropejski. Dodatkowo należy, że jeden z członków Zespołu Badawczego odwołał powrotem do kraju z wyjazdu służbowego do Austrii.

W bieżącym roku Służba Bezpieczeństwa prowadziła wywiady 9 wypadków noszących cechy umyślnego działania. W analogicznym okresie ob. roku S.B. prowadziła wywiady w 10 wypadkach. Liczba wypadków o charakterze umyślnego działania systematycznie się zmniejsza.

W świetle omówionych faktów trzeba stwierdzić, że obiekty kruszowe gospodarki narodowej naszego województwa są narażone na różnego rodzaju formy wrogiej i szkodliwej działalności.

Oceniają bezpieczeństwo obiektów kruszowych, które zapewniły na strat urobioną należy stwierdzić, że na odcinku tym istnieje szereg braków i nieprawidłowości, powodujących małą skuteczność ochrony mienia społecznego.

Podstawową nieprawidłowością zaobserwowaną w pracy operacyjnej i bardzo często podkreślaną przez dyrekcje zakładów w straty przemysłowej, to jej skład osobowy nie odpowiadający celowi i założeń jakie przed nią postawiono.

Organizacyjne i placowe ustalenie straty przemysłowej powoduje, że w większości zatrudnia się w niej ludzi nie w pełni sprawnych fizycznie, jak również o niemożliwym poziomie merytorycznym. Są to ludzie o niepełnym wykształceniu, słabi fizycznie, a często emeryci. Wp. w zakładach podległych Wydziałowi Hutnictwa Katowice i Śląsk około 70 % pracowników to ludzie w wieku 55-65 lat, a 5 % powyżej 65 roku życia, co w połączeniu z około 20 % wolnych etatów stwarza dostateczny obraz o zdolności straty przemysłowej w tym zakresie i możliwościach realizowania postawionych przed nią zadań.

Widoczne jest, że główną przyczyną tego stanu są zbyt niskie stawki placowe, stąd brak chętnych do pracy, data płynność i to tak na stanowiskach wartowniczych, jak również kierowniczych. Wp. w hutach: "Pokoń", "Cedzierzyński", "Bucza", "Karsawa" i "Kruszowa" w krótkim czasie komendantki natężyli się 4-5 krotkrotnie.

- 3 -

Dane lepiej sytuacja ta kształtuje się w strażach pocztowej czy też ochrony kolei z uwagi na lepsze ustawienie organizacyjne i warunki pracy, nie zanotowano żadnych ujemnych zjawisk na odcinku służby leśnej w woj. katowickiej.

Następny element rantujący na jakość pełnionej ochrony zakładów gospodarczych, to zbyt małe limity zatrudnienia w strażach przemysłowej w dotychczasowych zakładach. Stąd z konieczności wartościom obciążenia się jedynie główne przejścia i bramy wejściowe, co przy istniejącym stanie technicznego zabezpieczenia zakładów nie jest wystarczające do skutecznego przeciwdziałania przy naruszeniu mienia społecznego, czy też w wypadkach przedostawiania się na zakład osób niepowołanych. Na odcinku technicznego zabezpieczenia zakładów do najczęściej występujących braków należy:

- brak odpowiedniego ogrodzenia zakładów
- niewłaściwe zabezpieczenie techniczne magazynów i składów
- składowanie na wolnym powietrzu cennych materiałów i urządzeń
- nadmierne i często niekontrolowane ilości punktów wydawania przesprutek materiałowych
- brak nadzoru i kontroli nad czynnymi punktami zakładu.

Dla uzupełnienia pracy straż przemysłowej w zakładach zatrudnia się w tym służbie dozorców oraz pracowników na stanowiskach rewidentów, portierów i dozorców. Skład osobowy tej grupy osób pod względem sprawności jest jeszcze gorzej od omówionego w strażach przemysłowej. Stąd też częste wypadki przedostawiania się osób niepowołanych na zakłady, a nawet do wydzielonych czy też oddzielnych specjalnych, względnie grupujących tajemnicę państwową. Wp. w hucie "Gilecia" w Rybniku strażnik nie wpuścił na zakład prac. Służby Bezp., ale w tym samym dniu pozwolił na wejście do Wydz. Maszyn bez przesprutek ubry.

Sprawność fizyczna i poziom moralny pracowników straż przemysłowej, to decydujące momenty o jakości spełnienia przez nich obowiązków co ma szczególne znaczenie przy ochronie materiałów wybuchowych wagi. ich krawędzi.



- 4 -

O częstym braku tych cech mogą świadczyć następujące przykłady:

- w Zakładach Chemicznych "Krywań" w Konarowie strażnik skradł 6 szt. petard oraz 5 m. tkaniny batyst;
- w hucie "Gilecia" w Rybniku nastąpił wypadek kradzieży przez pracowników strażi wyrobów emalierskich;
- w dniu 4.02.67r. wyłano z H.Ch. "Witron" 4 wagony materiałów wybuchowych do woj. białostockiego. Zleżenie obowiązków i zejście z powołanego posterunku przez konwojentów było przyczyną kradzieży z tych wagonów 96 kg materiału wybuchowego. Podobny wypadek zanotowano w dniu 27.03.67r. na stacji Katowice-Sopotice, gdzie w czasie oddalenia się od wagonów konwojenta skradziono 8 kg W.

Omówione braki i niedociągnięcia zachowujące w pracy straż przemysłowej są tylko niektórymi spostrzeżeniami ujemnymi. Oprócz tego występują pozytywne elementy wyrażające się w zwiększaniu wykrywalności kradzieży i odzyskiwaniu mienia społecznego.

/ Kpt. mgr. M. Fabian /

/ Kpt. mgr. E. Guma /



- 3 -

Dane lepiej sytuacja ta kształtuje się w strażach pocztowej czy też ochrony kolei z uwagi na lepsze ustawienie organizacyjne i warunki pracy, nie zanotowano żadnych ujemnych zjawisk na odcinku służby leśnej w woj. katowickiej.

Następny element rantujący na jakość pełnionej ochrony zakładów gospodarczych, to zbyt małe limity zatrudnienia w strażach przemysłowej w dotychczasowych zakładach. Stąd z konieczności wartościom obciążenia się jedynie główne przejścia i bramy wejściowe, co przy istniejącym stanie technicznego zabezpieczenia zakładów nie jest wystarczające do skutecznego przeciwdziałania przy naruszeniu mienia społecznego, czy też w wypadkach przedostawiania się na zakład osób niepowołanych. Na odcinku technicznego zabezpieczenia zakładów do najczęściej występujących braków należy:

- brak odpowiedniego ogrodzenia zakładów
- niewłaściwe zabezpieczenie techniczne magazynów i składów
- składowanie na wolnym powietrzu cennych materiałów i urządzeń
- nadmierne i często niekontrolowane ilości punktów wydawania przesprutek materiałowych
- brak nadzoru i kontroli nad czynnymi punktami zakładu.

Dla uzupełnienia pracy straż przemysłowej w zakładach zatrudnia się w tym służbie dozorców oraz pracowników na stanowiskach rewidentów, portierów i dozorców. Skład osobowy tej grupy osób pod względem sprawności jest jeszcze gorzej od omówionego w strażach przemysłowej. Stąd też częste wypadki przedostawiania się osób niepowołanych na zakłady, a nawet do wydzielonych czy też oddzielnych specjalnych, względnie grupujących tajemnicę państwową. Wp. w hucie "Gilecia" w Rybniku strażnik nie wpuścił na zakład prac. Służby Bezp., ale w tym samym dniu pozwolił na wejście do Wydz. Maszyn bez przesprutek ubry.

Sprawność fizyczna i poziom moralny pracowników straż przemysłowej, to decydujące momenty o jakości spełnienia przez nich obowiązków co ma szczególne znaczenie przy ochronie materiałów wybuchowych wagi. ich krawędzi.



- 4 -

O częstym braku tych cech mogą świadczyć następujące przykłady:

- w Zakładach Chemicznych "Krywań" w Konarowie strażnik skradł 6 szt. petard oraz 5 m. tkaniny batyst;
- w hucie "Gilecia" w Rybniku nastąpił wypadek kradzieży przez pracowników strażi wyrobów emalierskich;
- w dniu 4.02.67r. wyłano z H.Ch. "Witron" 4 wagony materiałów wybuchowych do woj. białostockiego. Zleżenie obowiązków i zejście z powołanego posterunku przez konwojentów było przyczyną kradzieży z tych wagonów 96 kg materiału wybuchowego. Podobny wypadek zanotowano w dniu 27.03.67r. na stacji Katowice-Sopotice, gdzie w czasie oddalenia się od wagonów konwojenta skradziono 8 kg W.

Omówione braki i niedociągnięcia zachowujące w pracy straż przemysłowej są tylko niektórymi spostrzeżeniami ujemnymi. Oprócz tego występują pozytywne elementy wyrażające się w zwiększaniu wykrywalności kradzieży i odzyskiwaniu mienia społecznego.

/ Kpt. mgr. M. Fabian /

/ Kpt. mgr. E. Guma /



Materiały Głównego Inspektoratu Ochrony Przemysłu dotyczące ochrony obiektów gospodarki narodowej (IPN 0296/107 t. 4)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

23.06.2016